

เลขที่.....

แบบรายงานการเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงาน

 รายบุคคล กลุ่มบุคคล

ชื่อ - นามสกุล : นางสาวอัมพร ขาวบาง	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ห้องสมุดองครักษ์	
ชื่อ - นามสกุล : นางสาวกัญญาดา จิมกระโทก	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ฝ่ายบริหารจัดการทรัพยากร	
ชื่อหลักสูตร	ประชุมเชิงวิชาการเรื่อง เทคโนโลยีวิเคราะห์ความคุ้มค่าการใช้ทรัพยากรห้องสมุด
วัน/เดือน/ปี	วันพุธที่ 15 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 9.00 - 12.00 น.
สถานที่จัด	ณ โรงแรม เรดิสัน สวีท กรุงเทพ สุขุมวิท ซอยสุขุมวิท13
หน่วยงานผู้จัด	บริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด ได้ร่วมกับ OCLC (Online Computer Library Center)
ค่าใช้จ่าย	<input checked="" type="checkbox"/> ไม่มี <input type="checkbox"/> มี จำนวน บาท เบิกจ่ายจากงบประมาณ <input type="checkbox"/> แผ่นดิน <input type="checkbox"/> เงินรายได้ <input type="checkbox"/> งบอื่นๆ (ระบุ)
ใบเกียรติบัตร/วุฒิบัตร	<input type="checkbox"/> ได้รับ ไม่ได้รับ เนื่องจาก <input checked="" type="checkbox"/> ไม่มี

สรุปสาระสำคัญ

เนื้อหาครอบคลุม 2 หัวข้อ ได้แก่ หัวข้อ OCLC, WorldCat, Worldshare และหัวข้อ EZproxy Hosted & Analytics

1. หัวข้อ OCLC, WorldCat, Worldshare วิทยากรโดย Miss Shu-En Tsai, Executive Director, OCLC Asia Pacific

OCLC (Online Computer Library Center) เป็นองค์กรความร่วมมือของห้องสมุด ไม่ใช่องค์กรทางการค้า ปัจจุบันมีห้องสมุดที่เป็นสมาชิกจากทั่วโลกจำนวนกว่า 16,000 แห่ง มีหน่วยงานที่เป็นตัวแทนกว่า 48 แห่ง บริการหลักๆ ได้แก่

1.1 WorldCat (Discovery Application): ฐานข้อมูลทรัพยากรจากห้องสมุดสมาชิกทั่วโลก ครอบคลุมทรัพยากรทั้งรูปแบบตัวเล่ม (Physical Items) ทรัพยากรดิจิทัล (Digitized Materials) ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Content) มากกว่า 6,000 สำนักพิมพ์ และแหล่งข้อมูลประเภทไม่เสียค่าใช้จ่าย (Open Access Content) มากกว่า 100 แหล่ง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ให้บริการในการสืบค้นทรัพยากร และเป็นเครื่องมือสำหรับบรรณารักษ์งานสร้างฐานข้อมูล (Catalogers) และสำนักพิมพ์ในการเข้าถึงทรัพยากรที่อยู่ใน WorldCat

นอกจากนี้ยังมีบริการ **WorldCat Knowledge base** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ WorldCat ที่ช่วยให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดสมาชิกให้บริการ

WorldCat ถือเป็นเครื่องมือที่ตอบโจทย์ความต้องการหลักของผู้ใช้บริการ คือ ต้องการผลการสืบค้นข้อมูลที่รวดเร็ว (Fast) และตรงความต้องการ (Relevant) เนื่องจาก

1) เป็นเครื่องมือที่ใช้งานง่ายไม่ว่าจะใช้งานผ่านมือถือ ไอแพด หรือคอมพิวเตอร์

2) ให้ข้อมูลการเข้าถึงหรือชี้แหล่งทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นตัวเล่มที่ให้บริการที่ห้องสมุด หรือเป็นเอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งผู้ใช้สามารถพบเอกสารฉบับเต็มได้ภายในไม่เกิน 3 คลิก

3) สามารถสืบค้นผ่าน Google Search และ Google Scholar เนื่องจากทาง OCLC มีความร่วมมือกับทาง Google ในการจัดทำ Index ข้อมูลที่อยู่ใน WorldCat เพื่อให้สามารถสืบค้นผ่านทาง Google ได้ด้วย ทั้งนี้ ในขณะนี้ครอบคลุมข้อมูลเฉพาะสมาชิกในสหรัฐอเมริกาและครอบคลุมทรัพยากรเฉพาะหนังสือฉบับพิมพ์เท่านั้น ในอนาคตจะขยายขอบเขตของสมาชิกและจะเพิ่มข้อมูลที่เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และหนังสือเสียงเข้าไปด้วย

3) สามารถสืบค้นผ่าน Google Search และ Google Scholar เนื่องจากทาง OCLC มีความร่วมมือกับทาง Google ในการจัดทำ Index ข้อมูลที่อยู่ใน WorldCat เพื่อให้สามารถสืบค้นผ่านทาง Google ได้ด้วย ทั้งนี้ ในขณะนี้ครอบคลุมข้อมูลเฉพาะสมาชิกในสหรัฐอเมริกาและครอบคลุมทรัพยากรเฉพาะหนังสือฉบับพิมพ์เท่านั้น ในอนาคตจะขยายขอบเขตของสมาชิกและจะเพิ่มข้อมูลที่เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และหนังสือเสียงเข้าไปด้วย

1.2 WorldShare (Library Management Application): เป็นแพลตฟอร์มสำหรับห้องสมุดสมาชิกในการจัดการบริการทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นการสร้างฐานข้อมูลทรัพยากร การจัดการกลุ่มทรัพยากร และบริการยืมระหว่างห้องสมุด ทำให้ห้องสมุดประหยัดเวลาในการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน โดยข้อมูลต่าง ๆ จะจัดเก็บไว้บนคลาวด์

ปัจจุบันมีสมาชิกมากกว่า 10,000 แห่งจากมากกว่า 50 ประเทศ ซึ่งให้บริการ **WorldShare Resource Sharing** ระหว่างห้องสมุด สำหรับทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ใช้เวลาเฉลี่ยภายใน 10 ชั่วโมง และบริการยืมตัวเล่มภายใน 18 ชั่วโมง

1.3 WorldShare Management Services (WMS): ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ประกอบด้วยโมดูลต่าง ๆ ได้แก่

- | | |
|-------------------------------------|---------------------------------|
| 1) WorldCat Discovery | 6) WorldShare Interlibrary Loan |
| 2) WorldShare Acquisitions | 7) WorldShare License Manager |
| 3) WorldShare Circulation | 8) WorldShare Record Manager |
| 4) WorldShare Collection Evaluation | 9) WorldShare Report Designer |
| 5) WorldShare Collection Manager | 10) Digby app |

2. หัวข้อ EZproxy Hosted & Analytics วิทยากรโดย คุณสมยศ กาญจนพิบูลย์ บริษัท แอ็ดวานซ์ มีเดีย ซัพพลายส์ จำกัด (AMS)

และ Mr. Simon Lee, Library Services Consultant, Asia

เป็นการแนะนำระบบแสดงตัวตนเพื่อเข้าใช้ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่ชื่อว่า EZproxy ซึ่งเปรียบเสมือนตัวกลางระหว่างผู้ใช้บริการกับฐานข้อมูลออนไลน์ ปัจจุบันมีสถาบันที่ใช้ระบบดังกล่าวมากกว่า 5,000 แห่งทั่วโลก รวมถึงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล

2.1 ข้อดีของ EZproxy

1) ประหยัดงบประมาณของห้องสมุดในการติดตั้งและดูแลระบบ เนื่องจาก Server จะอยู่บนคลาวด์โดยทาง OCLC จะเป็นผู้ดูแลระบบทั้งหมด เช่น ติดตั้งระบบ อัปเดตซอฟต์แวร์ สำรองข้อมูล และตรวจสอบ/แก้ไขเมื่อระบบมีปัญหา เป็นต้น ยกเว้นทางห้องสมุดจะต้องทำหน้าที่ในการส่งค่าต่างๆ เพื่อให้ระบบสื่อสารกันได้เพื่อทำการ Authentication

2) การติดตั้งระบบใช้เวลาประมาณ 5-9 สัปดาห์

3) มีระบบการเก็บข้อมูลของผู้ใช้ที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว ช่วยให้ห้องสมุดสามารถติดตาม/ตรวจสอบและป้องกันการเข้าใช้งานจากผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต กล่าวคือ

3.1) มีระบบตรวจจับและระงับการเข้าใช้ที่แปลกปลอมหรือไม่ปกติ สามารถตั้งค่าการใช้งานที่ผิดปกติได้ เช่น ดาวนโหลดเอกสารมากกว่า 50 ไฟล์ภายใน 5 นาที มีการเข้าใช้ Account เดียวกันจากหลายสถานที่หรือหลายประเทศในเวลาใกล้เคียงกัน หรือมีการดาวนโหลดมากกว่า 2 GB ภายใน 1 ชั่วโมง เป็นต้น ดังตัวอย่าง

EZPROXY SECURITY RULES

```

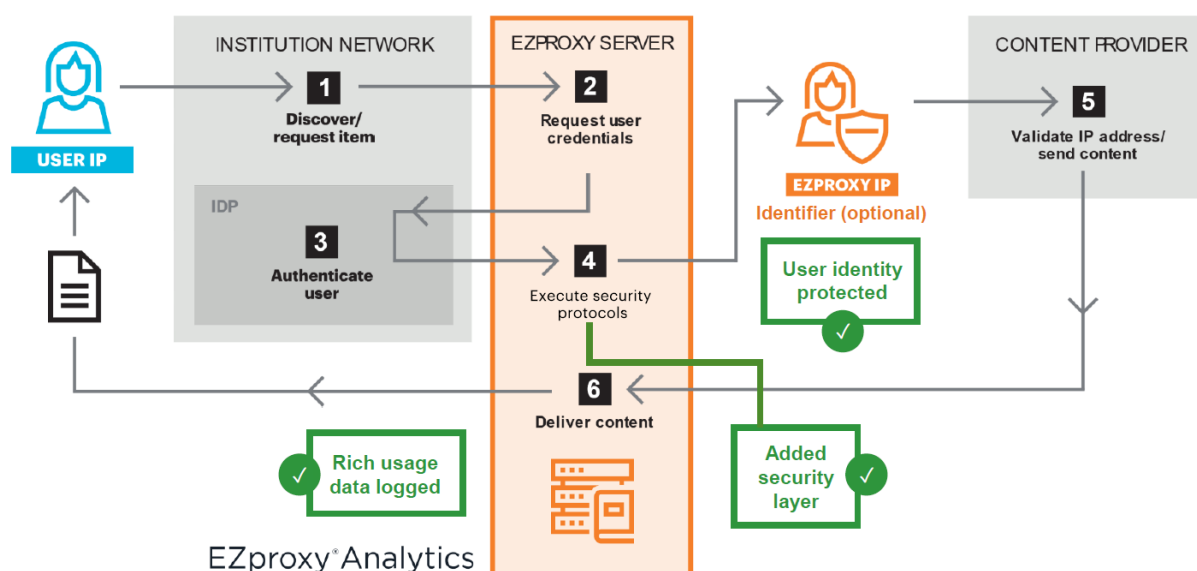
EnforceOCLCByteLimit    if    bytes_transferred    over    2000000000    per    60    then    block
OCLCByteLimit1G        if    bytes_transferred    over    1000000000    per    60    then    log
OCLCCountryLimit       if    country              over    2            per    1440    then    log
EnforceOCLCCountryLimit if    country              over    4            per    1440    then    block
OCLCLoginFailureLimit  if    login_failure        over    10           per    60    then    log
EnforceOCLCIPLimit     if    network_address      over    20           per    60    then    block
OCLCIPLimit10day       if    network_address      over    10           per    1440    then    log
OCLCIPLimit10          if    network_address      over    10           per    60    then    log
OCLCPDFByteLimit       if    pdf_bytes_transferred over    500000000    per    60    then    log
OCLCPDFByteLimitlong   if    pdf_bytes_transferred over    500000000    per    1440    then    log
OCLCPDFLimit2          if    pdf_download         over    150          per    60    then    log
OCLCPDFLimitshort      if    pdf_download         over    50           per    5     then    log
OCLCPDFLimitlong       if    pdf_download         over    300          per    1440    then    log
  
```

- 3.2) อีเมลแจ้งเตือนไปยังผู้ดูแลระบบเมื่อพบการเข้าใช้งานที่ผิดปกติ
- 3.3) มีการกำหนด Pseudonymous identifier เพื่อป้องกันการเข้าถึงจากระยะไกลที่ผิดปกติ
- 4) เข้าถึงข้อมูลระยะไกลได้ง่ายเพียงผู้ใช้บริการใส่รหัสของตนเอง
- 5) ให้ข้อมูลสำหรับวิเคราะห์การใช้งานทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดหาได้

2.2 การทำงานของระบบ EZProxy

1) เมื่อผู้ใช้สืบค้นทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์จากในเครือข่ายของสถาบัน >> 2) ต้องแสดงตัวตนด้วยรหัสของผู้ใช้ผ่าน EZproxy Server >> 3) EZproxy จะวิ่งกลับไปเครือข่ายของสถาบันเพื่อตรวจสอบว่าเป็นสมาชิกของสถาบันหรือไม่ >> 4) EZproxy Server ตรวจสอบขอบเขตการเข้าถึงทรัพยากรของผู้ใช้ เช่น มีสิทธิ์เข้าถึงฐานข้อมูลใดบ้าง มีสิทธิ์ดาวน์โหลดได้เท่าใด >> 5) ผู้ให้บริการทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์รับทราบว่าเป็นผู้ใช้ของสถาบัน จึงส่งข้อมูลที่ต้องการไปยัง EZproxy Server >> 6) EZproxy Server จัดส่งข้อมูลไปให้ผู้ให้บริการ โดยทำการเก็บข้อมูลการเข้าใช้ของผู้ใช้ไว้ด้วย (Usage data logged) สำหรับการทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

How EZproxy works



ต่างจากการทำงานของระบบการแสดงตัวตนอื่น ซึ่งทำงานดังนี้

1) เมื่อผู้ใช้สืบค้นทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์จากผู้ให้บริการทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ >> 2) ต้องแสดงตัวตนด้วยรหัสของผู้ใช้ผ่านระบบ SAML >> 3) ระบบ SAML จะวิ่งไปที่เครือข่ายของสถาบันเพื่อตรวจสอบว่าเป็นสมาชิกของสถาบันหรือไม่ >> 4) ระบบ SAML อนุญาตให้เข้าใช้ทรัพยากรและแจ้งกลับไปยังผู้ให้บริการทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ >> 5) ผู้ให้บริการทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์รับทราบว่าเป็นผู้ใช้ของสถาบัน จึงส่งข้อมูลไปให้ผู้ใช้

USER IP	CONTENT PROVIDER	SAML FEDERATED	INSTITUTION NETWORK
USER >>	>> 1 สืบค้นข้อมูล	>> 2 แสดงตัวตนผ่านระบบ SAML	>> 3 Authenticate User
USER <<	5 Deliver Content <<	4 SAML Token <<	

2.3 ข้อแตกต่างของระบบ EZproxy กับระบบการแสดงผลตัวตนอื่นๆ

ระบบ EZproxy: 1) มีระบบป้องกันความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ 2) ห้องสมุดสามารถควบคุม/กำกับการเข้าใช้งานของผู้ใช้
3) ให้ข้อมูลการใช้ทรัพยากรที่น่าเชื่อถือและหลายแง่มุม

ระบบแสดงผลตัวตนอื่นๆ: 1) อาจจะมีการนำข้อมูลผู้ใช้ไปในหน่วยงานอื่น 2) ห้องสมุดควบคุม/กำกับการเข้าใช้งานของผู้ใช้ได้อย่างจำกัด 3) ข้อมูลการใช้ทรัพยากรที่ได้นำเชื่อถือได้น้อยและไม่ละเอียดเท่ากับข้อมูลที่ได้จากระบบ EZproxy

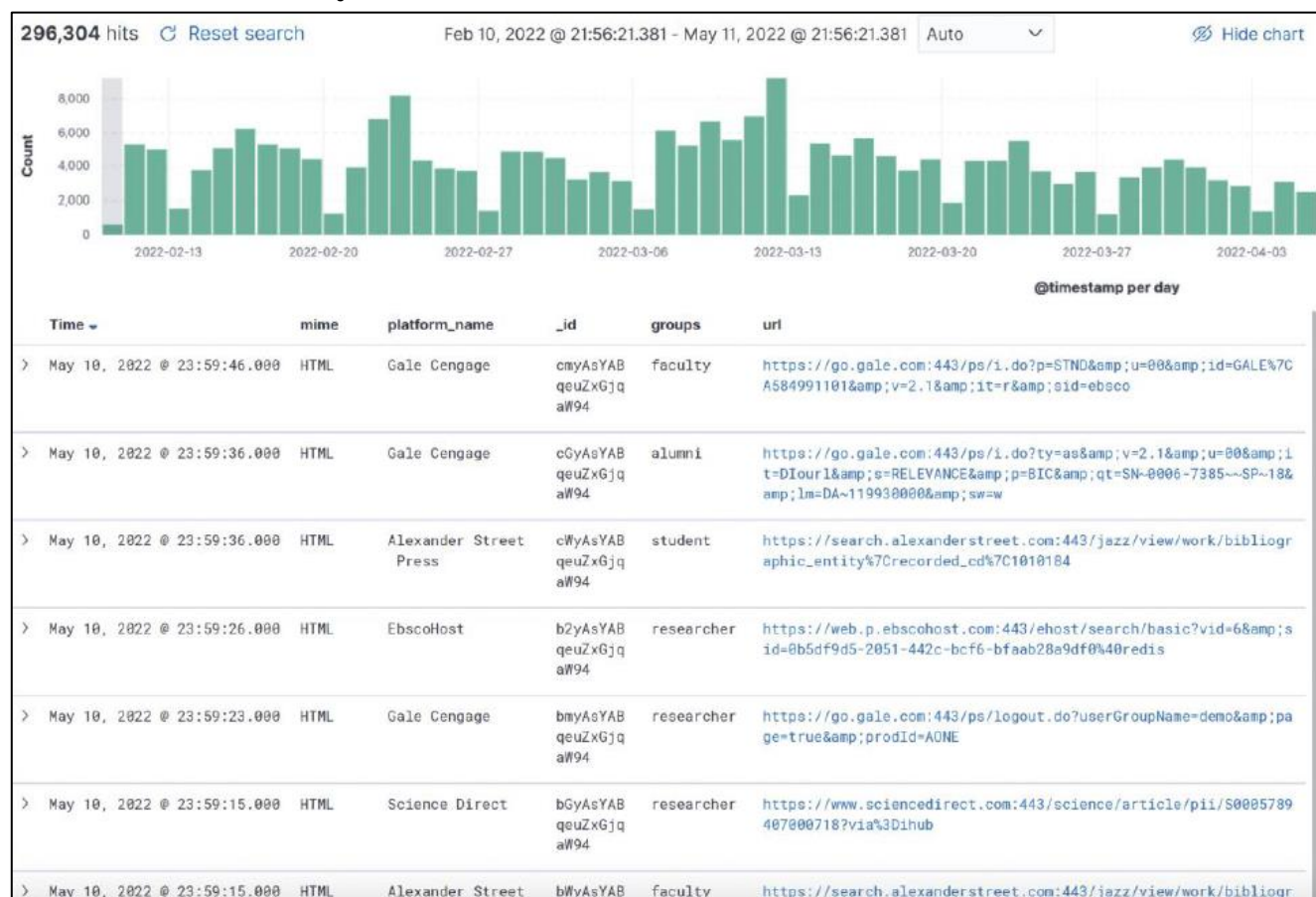
2.4 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้

1) ข้อมูลสำหรับการนำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ผู้เข้าใช้ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์คือใคร ใช้ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ประเภทใด เข้าใช้จากแพลตฟอร์มใด และเข้าใช้หรือสืบค้นจากเว็บใด เช่น จากเว็บห้องสมุด Google หรือ SFX เป็นต้น

2) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของกราฟิกหรือแผนภาพซึ่งทำให้ดูผลได้ง่าย

3) นำเสนอแผนภาพผลการวิเคราะห์ในหลายๆ ด้าน ให้รวมอยู่ในหน้าจอเดียว (Dashboard) เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการนำเสนอ

ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลการใช้จากระบบ EZproxy



ภาพประกอบ





ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้รู้จักบริการของ OCLC มากขึ้น ซึ่งครอบคลุมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ระบบสืบค้นทรัพยากร และระบบการแสดงผลตัวตนเพื่อเข้าใช้ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ EZProxy

นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ปรับปรุงการทำงาน ดังต่อไปนี้

หัวข้อการปรับปรุง / พัฒนา	รายงานผลการปรับปรุง/ พัฒนากายในวันที่

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

ผู้รายงาน..... *Somsan*
 (นางสาวอัมพร ขาวบาง)
 ตำแหน่ง บรรณารักษ์
 วันที่17 กุมภาพันธ์ 2566.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่าย

ลงชื่อ..... *ชัชวาล*
 (นางสาวธนกร พึ่งพาพงศ์)
 ตำแหน่ง หัวหน้าห้องสมุดองค์กร
 วันที่ 21.02.66.....

